

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

תוכן עניינים

- א. לכל מגלגלין 2
- ב. חוץ משכיר שאין מגלגלין לכל אין מקילין חוץ משכיר דמקילין ... לפתוח לו..... 3
- ג. והשביעית משמטת כו' ... וזה דבר השמטה ואפילו דיבור משמטת..... 4
- הדרן עלך כל הנשבעין 5
- פרק שמיני ארבעה שומרינן..... 5
- ד. ארבעה שומרינן הן שומר חנם והשואל נושא שכר והשוכר שומר חנם נשבע על הכל והשואל משלם את הכל נושא שכר והשוכר נשבעין על השבועה ועל השבויה ועל המתה ומשלמין את האבדה ואת הגניבה..... 5
- ה. אמר לשומר חנם היכן שורי אמר לו מת והוא שנשבר או נשבה או נגנב או אבד ... היכן שורי אמר לו איני יודע מה אתה סח והוא שמת ... משביעך אני ואמר אמן פטור היכן שורי אמר לו אבד משביעך אני ואמר אמן והעדים מעידים אותו שאכלו משלם את הקרן הודה מעצמו משלם קרן וחומש ואשם..... 8
- ו. היכן שורי ... אבד ... והעדים מעידים אותו שאכלו משלם את הקרן ... ואמר לו נגנב משביעך אני .. והעדים מעידים אותו שגנבו משלם תשלומי כפל הודה מעצמו משלם קרן וחומש ואשם..... 10
- ז. אמר לאחד בשוק היכן שורי שגנבת הוא אומר לא נגבתי והעדים מעידים אותו שגנבו משלם תשלומי כפל טבח ומכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה..... 11
- ח. ראה עדים שממשמשין ובאין אמר נגבתי אבל לא טבחת ואלא מכרתי אינו משלם אלא קרן..... 11
- ט. אמר לשואל היכן שורי אמר לו מת ... או נגנב משביעך אני ואמר אמן פטור..... 13
- י. היכן שורי אמר לו איני יודע מה אתה סח והוא שמת או נשבר או נשבה או נגנב או נאבד משביעך אני ואמר אמן חייב ... זה הכלל כל הנשבע להקל על עצמו חייב להחמיר על עצמו פטור..... 14
- יא. שוכר ... בנושא שכר..... 14
- יב. וכולן פטורין משבועת שומרינן וחייבין משום שבועת ביטוי..... 14
- יג. שבועה שזרק פלוני צרור לים שבועה שלא זרק ... חייב..... 15
- יד. כל שבועה שהדיינים משביעין אותה ... וחייבין משום שבועת ביטוי חוץ ... וגניבה ואבידה דנושא שכר ושכשוכר שהוא חייב שהרי כפרו ממונ 15
- טו. זהירות כללית משבועה..... 16

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

הדרן עלך ארבעה שומריין וסליקא לה מסכת שבועות.....16

הדרן עלך מסכת שבועות והדרך עלן.....16

דף מט.

א. לכל מגלגלין

כבר התבאר במסכת סוטה דף יח. שכשמשביע הכהן את האשה הסוטה נאמר (שם פסוק כב) וְאָמַרָה הָאִשָּׁה אֲמֵן אֲמֵן כלומר שמקבלת היא את השבועה ומקבלת את האלה ודרשו חכמים שמרחיבים את השבועה ומחילים אותה גם על דברים שלא היתה בהם כל עילה לשבועה. וגדולה מזו כוללים בה גם דברים שהם כשלעצמם אינם יכולים לחייב שבועה כל עיקר. הבעל חשד את אשתו רק מאיש מסויים. משנתחייבה להיטהר מן החשד על ידי שבועה, כוללים בשבועה גם כל בגידה אחרת, שאין חשד מסוים ביחס אליה. גדולה מזו כוללים בה גם את הזמנים, שנתמעטו משבועת סוטה, שהמאורעות שאולי התרחשו בהם אינם יכולים כשהם לעצמם – לחייב שבועה. הרחבה זו של תחולת השבועה קרויה "גלגול שבועה"

ולפיכך יש לבעל לגלגל עליה¹ בשבועה שלא זינתה עם איש זה שקינא לה בו, ולא עם איש אחר, ושלא זינתה תחתיו משנתארסה קודם שתנשא, ולא אחר שנשאת, וכן יש לו לגלגל עליה בלהבא שלא תזנה תחתיו ושלא תזנה אחר שיחזירה אם יגרש ויחזור, שמקבלת על עצמה שתענש אחר כך כשתזנה שאם תטמא לאחר זמן יבדקוה מים למפרע², לפיכך כשתזנה להבא מים בודקין אותה ויארעו לה אותן המאורעות.

ומכאן למדנו לכל הנשבעים שכל מי שנתחייב שבועה בבית דין, אפילו היסת, ואפילו בשמא על שמא³ יכול בעל דינו לגלגל עליו כל תביעה שיש לו עליו, שאם היה מודה בו היה מתחייב בו ממון.

¹ רמב"ם שם הלכה יז

² תפארת ישראל פ"ב מ"ה אות ל

³ ש"ך שם א מהריטב"א פ"ק דקדושין [כ"ח ע"א] שהאריך יפה בדיני גלגול שבועה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

אבל אם אין בגלגול חיוב ממון אלא חיוב שבועה, כגון שאמר לו נשתתפת עמי ונתחייבת לי שבועה, וזה אומר לא נשתתפתי עמך, אם נתחייב שבועה ממקום אחר אין מגלגלין עליו שלא נשתתף עמו, דהא אפילו אם האמת היה שנשתתף עמו לא היה לו עליו חיוב ממון אלא חיוב שבועת השותפין

יש מי שכתב שאם נשבע ונוטל מחמת שהפך הנתבע השבועה עליו שאמר לו השבע וטול, גם כן אין מגלגלין עליו, וטעמא משום דתקנתא לתקנתא לא עבדינן, דהפוך שבועה תקנתא היא, וגלגול שבועה בשבועה דרבנן נמי תקנתא היא כיון דעיקר השבועה אינה אלא מדרבנן, ואי הוינא מגלגלין על הפוך השבועה הוה הגלגול תקנתא לתקנתא ולא עבדינן, ויש חולקים⁴.

והיכא דמגלגלין אפילו לא תבע התובע לגלגל בי"ד מגלגלין מעצמן, דומיא דסוטה שהכהן היה מגלגל עליה מאיש אחר אף על פי שהבעל לא היה מקנא לה עליו.

ב. חוץ משכיר שאין מגלגלין לכל אין מקילין חוץ משכיר

דמקילין ... לפתוח לו

שלוש קולות הקילו חכמינו בשבועת השכיר:

א. כל השנבעין⁵ אפילו הנשבעין ונוטלין⁶ הב"ד מגלגלין מעצמן שבועה⁷ אף בלי תביעת התובע, בשכיר אין מגלגלין הב"ד מעצמן עליו.

ב. ואף אם התובע מבקש שיגלגלו על השכיר והשכיר שותק, אפ"ה בשכיר מקילין ופותחין לו הב"ד ואומרים לו שישבע בלי גלגול, שאין מגלגלין על השכיר⁸.

⁴ הש"ך (סק"ב) והט"ז השיג על דין זה, ועיין תומים (סק"א) מש"כ באריכות בראיות רבות דהנכון כדבריהם ויכול לגלגל שבועה אף בהיפוך, ע"ש. נתיב"מ א

⁵ שו"ע ונו"כ פטו וסמ"ע שם כה ושו"ע ונו"כ צד א

⁶ סמ"ע צד ה

⁷ כגון שהב"ד יודעין שיש לתובע עליו שבועת גלגול, דאי לאו הכי אסור, דהוי כעורכי הדינים. ש"ך צד ד
⁸ בשער משפט שם דייק שמסתימת לשון הש"ס והפוסקים משמע דהאי גלגול הוי כשאר גלגול דעלמא שהנתבע מגלגל על התובע שאר טענות מה שתובע אותו בממון אחר. והקשה על זה מכמה מקומות ולכן כתב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

ג. כל הנשבעין שנוטלים בשבועתם כמו שהתבאר לעיל, אין מקילין עליהם ואין פותחין להם לומר אל תצער עצמך השבע וטול, חוץ השכיר שמקילין עליו מן ופותחין לו תחלה ואומרים לו אל תצער עצמך השבע וטול כי כן נאה לך ואין מאיימין עליו. וכל זה הקילו עליו משום כדי חייו ואילו נושא את נפשו ולא ילך בפחי נפש⁹.

ג. והשביעית משמטת כו' ... וזה דבר השמטה ואפילו דיבור משמטת

כבר התבאר לעיל דף מה: שכל דבר ששביעית¹⁰ משמטתו משמטת גם כן שבועתו, שנאמר (דברים טו פסוק ב) וְזֶה דְבַר הַשְּׁמִטָּה, כלומר אפילו דיבור שמטה משמטת, ואיזה דיבור זו שבועה.

לפיכך שבועת הדיינין וכיוצא בזה שאם היה מודה בו היתה שביעית משמטתו, משמטת גם כן שבועתו, אבל שבועת שומרים והשותפין וכיוצא

ומתוך זה היה נ"ל דהא דאמרינן לכל מגלגלין חוץ משכיר מיירי שהתובע יש לו על הנתבע שאר תביעות שהוא נוטל בלא שבועה כגון שטר בנאמנות או מלוה על פה בתוך זמנו שאין צריך לישבע כלל, ולכך בשאר נשבעין ונוטלין מגלגל עליו שיצטרך התובע לישבע ג"כ על התביעות האחרות שתובע אותן, משא"כ בשכיר אין מגלגלין עליו שישבע על התביעה האחרת, והיינו מטעמא שכתבו רש"י והתוס' (מט, א ד"ה לכל) והר"ן (לב סוע"ב מדפח"ר) משום דשבועת שכיר אינה אלא להפסיק דעתו של בעל הבית שמן הדין יש לו ליטול בלא שבועה כדפריך הש"ס (מה, א) ונתיב ליה בלא שבועה ולכך אין מגלגלין עליו להשביעו אף על תביעה אחרת, וזה סתירה למה שכתב הסמ"ע בריש סי' צ"ד (סק"ד) דלכך אין מגלגלין על השכיר משום שעל שכר זה הוא נושא את נפשו, דזה לא שייך כשהשכיר תובע תביעה אחרת ומשביעין ליה ע"י גלגול שבועת השכירות דהא על טענה אחרת אינו נושא את נפשו, אבל לפי הטעם משום דהשבועה אינה אלא להפסיק ומן הדין לא היה חייב שבועה כלל א"כ בכל גוונין אין מגלגלין על שבועה זו. ובאמת י"ל דלכך כתבו רש"י ותוס' והר"ן טעם זה ולא כתבו הטעם משום דאליו הוא נושא את נפשו והיינו כדפרישית. אמנם באמת מסתימת כל הפוסקים משמע דאף שהנתבע תובע להתובע שאר תביעות מ"מ אין מגלגלין על השכיר להצריכו לפרש טענת הגלגול בשבועתו. ואולי כיון דס"ל להרמב"ם (פי"א משכירות ה"ט) והמחבר דבשכיר פותחין לו ואומרים לו אל תצער עצמך השבע וטול הכא נמי אין מצריכין אותו לפרש טענת הגלגול בשבועתו אף דבלאו הכי נכלל הוא בשבועתו.

⁹. ובתוס' (ב"מ ה. ד"ה שכנגדו) ובר"ן (שבועות כה ב) לא נזכר רק הואיל ואמרינן (שם מה א) ונתיב ליה בלי שבועה, ומשני להפסיק דעת של בעה"ב, וא"כ מהכ"ת נגלגל עוד שארי שבועות. ועיין בתומים (סק"א) שהארכתי וכתבתי דיש לכוון דברי הסמ"ע בר"ן אבל לא בתוס'. גם העליתי בחשוד שכנגדו נשבע ונוטל אי יש לחשוד לגלגל על התובע מחלוקת רבוותא וספיקא דדינא הוא בודאי, ונוטים הדברים שאין יכול לגלגל, ע"ש.

¹⁰ שו"ע ונו"כ סז ו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

בהם שאם היה מודה בהם לא היתה שביעית משמטתו לפי שהם פקדון ולא מלוה, אין שביעית משמטת גם כן שבועתו.

הדרן עלך כל הנשבעין

פרק שמיני ארבעה שומרי

ד. ארבעה שומרין הן שומר חנם והשואל נושא שכר והשוכר שומר חנם נשבע על הכל והשואל משלם את הכל נושא שכר והשוכר נשבעין על השכורה ועל השבויה ועל המתה ומשלמין את האבדה ואת הגניבה

כבר התבאר במסכת ב"מ דף צג: וב"ק סג. שארבעה סוגי שומרים הם ודיניהם שלשה, שומר חנם; שומר שכר; שוכר שדינו כשומר שכר; והשואל.

וכבר התבאר במסכת ב"ק דף מה. שצריך השומר לשמור הפקדון בדרך שמירתו, ואם שמרו שלא לפי הראוי, אף על פי שהניחו במקום שמניח הפצים שלו, הרי זה פושע¹¹, ואינו יכול לפטור עצמו בטענה שלא ידע דיני השמירה המוטלים עליו¹².

¹¹ שו"ע ונו"כ רצא יד, וסיים, בשלו הוא רשאי ואינו רשאי בשל אחרים
¹² כ"כ בשו"ת הר"א ששון (סימן קיב) דכל לא ידענא פשיעותא הוא, וכן משמע בפת"ש (סימן רלב סוף סק"א), עיין שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

שומר חנם – המפקיד חפץ אצל חבירו ואינו נותן לו שכר השמירה, הרי הוא שומר חנם. ופטור¹³ על יד שבועה מגניבה ואבידה, ואינו חייב לשלם כי אם בפשיעה. וכשנגנב הפקדון ממנו או אבד, ואין צריך לומר אם נאנס הפקדון אונס גדול כגון שהיתה בהמה ומתה או נשבת ה"ז נשבע ששמר בדרך השומרין ופטור, שנאמר (שמות כב פסוק ו ז) **כִּי יִתֵּן אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ כֶּסֶף אוֹ כֵּלִים לְשָׁמֹר וְגִנֵּב מִבֵּית הָאִישׁ וְגו'** וְנִקְרַב בְּעַל הַבַּיִת אֶל הָאֱלֹהִים. ואינו חייב לשלם כי אם בפשיעה¹⁴.

שומר שכר – אם נותן לו שכר¹⁵ הרי הוא שומר שכר, וכל מי שמקבל תשלום או טובת הנאה עבור שמירתו ויש בו שוה פרוטה¹⁶, חייב בשמירה מעולה, כגון דלת שיכולה לעמוד ברוח שאינה מצויה¹⁷, אבל שומר חנם די לו בשמירה פחותה מזו, כגון דלת שיכולה לעמוד ברוח מצויה.

וחייב על הגניבה¹⁸ ועל האבידה, שאפילו שמר כראוי ונגנב או נאבד חייב, ואפילו הקיפו עליו חומה של ברזל ואפילו שאנו משערים אילו היה שם לא היה יכול להציל, אפ"ה חייב בגניבה ואבידה, דשמא אם היה שם לא היה בא לכלל זה, ואינו פטור אלא א"כ היה שם ולא היה יכול להציל שזה הוא אנוס גמור, שהתורה לא פטרו אלא מאונס גמור¹⁹ שנעשה בגוף הפקדון כגוף שבורה ומתה.

¹³ שו"ע ונו"כ רצא א

¹⁴ שו"ע ונו"כ רצא א

¹⁵ אין ג"מ בין נותן לו שכר לפי זמן השמירה או סכום קצוב על כל השמירה

¹⁶ ש"ך סימן שג (סק"א) וסימן שמו (סק"ו), ועי' נה"מ (סימן רל), ובשו"ת מהר"י אסאד (ח"ג סימן קצא) האריך לפקפק בדברי הש"ך, ומ"מ כתב שאף לדעת הש"ך היינו דוקא במעות, אבל בכלי אפילו פחות משוה פרוטה נעשה ש"ש, כמו שמצינו לענין כמה דינים שכלי פחות מש"פ נחשב לש"פ, עיין שם, ועי' נה"מ (סימן עב סק"ח) שדן בהנאת פרוטה דר"י אם יש בזה שכר שוה פרוטה.

¹⁷ שו"ע ונו"כ שצו א ח ואף על פי ששם נאמר לענין יצאה והזיקה, מדברי רעק"א (בסימן שג) משמע שגם לענין עצם חיוב השמירה הדין כן, ששומר שכר חייב להתעסק בשמירה וגם יש לו להעלות על הדעת ולחשוש שמא יגיע לידי הפסד יותר משומר חנם. ועיין פתחי הושן חלק ג פרק ב הערה ה

¹⁸ שו"ע ונו"כ שג ב

¹⁹ הטעם, דכל גניבה קרובה לאונס היא וחייבתו עליה התורה, הלכך אין חילוק בין אונס קטן לגדול, והכלל שהשומר צריך שיהיו עיניו פקוחות על הדבר השמור בידו תמיד, ושוב אם נאנס מידו מה היה לו לעשות, דהו"ל דומיא דשבורה ומתה דפטריה מיניה רחמנא. סמ"ע שם ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ץ 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

ואם ארעו אונס גדול מזה כגון שהיתה בהמה ומתה או נשברה או נשבת או נטרפה הרי אלו נשבעין שנאנסה ופטורין שנאמר (שם פסוק ט – יא) ומת או נשבר או נשבה אין ראיה שבעת ה' תהיה בין שניהם וגו' אם גנב יגנב מעמו ישלם לב'עליו.

השובר – והוא המשלם שכר עבור השימוש בחפץ²⁰, או כל שנהנה בעל החפץ מן השואל²¹, חייב גם בשמירת החפץ, אלא שדינו כשומר שכר, להתחייב בגניבה ואבירה וליפטר מאונסין. ופטור גם כן במתה מחמת מלאכה. אולם השובר לאחר זמן השכירות, דינו כשומר חנם²².

נפסד הפקדון בפשיעת השומר²³, בין שומר חנם ובין שומר שכר והשובר, חייב לשלם, נגנב או נאבד שלא בפשיעה, שומר חנם פטור ושומר שכר והשובר חייב²⁴, ובאונסין אף שומר שכר פטור.

השואל²⁵ – הוא ששואל מחבירו בהמה או כלי כדי להשתמש בו להנאתו²⁶ ללא תשלום שכר²⁷, ולהחזירו בעינו²⁸, והוא חייב בשמירת החפץ אפילו באונסין, משלם הכל בין שאבד דבר השואל או נגנב בין שארעו אונס גדול מזה כגון שמתה הבהמה השואלה או נשברה או נשבת שכך כתוב בשואל

²⁰ שו"ע ונו"כ שז"א, שחייב בפשיעה ובגניבה ואבירה ופטור מאונסין, וכתב הסמ"ע (שם סק"א) דאע"פ שמשלם שכר השימוש, במה שנהנה מן החפץ נעשה ש"ש, אלא שמכיון שאין כל הנאה שלו כשואל, פטור מאונסין. ²¹ בקצה"ח (סימן שמ סק"ה), כתב שאפילו בשכר פחות משה פרוטה דינו כשובר דסוף סוף אין כל הנאה שלו, ובמנחת פתים מפקפק בזה, דאפשר דפחות מש"פ לאו הנאה היא כלל, ועוד שבכל שואל אין כל הנאה שלו ממש, שהרי חייב במזונותיה, אלא דלא בעינן כל הנאה כי אם רוב הנאה, וכמ"ש בגמרא, ובפחות מש"פ אכתי רוב הנאה של שואל, עיין שם, ובמנ"ח מדייק גם מדברי הש"ך שסובר שבפחות מש"פ עדיין שואל הוא, ועדיין צ"ע וכי בעוד חצי פרוטה חדל מלהיות רוב. ועי' פרק ט (הערה נט), ועי' שו"ת מהר"י אסאד (ח"ג סימן קצא).

²² עי' מחנ"א (ה' שומרים סימן כג) שדן בשובר שידע הבעלים שגמר המלאכה, אם נפטר מחיובי שובר, או צריך שיאמר לו השובר גמרת, דומיא דאומן

²³ שו"ע ונו"כ רצא א, שג ב ג

²⁴ שו"ע ונו"כ שג שם

²⁵ שו"ע ונו"כ שמ א

²⁶ וכתב התשב"ץ (ח"ג סימן רסא) שהמפקיד אצל חבירו בהמה והתנו שתהא עושה ואוכלת, והיינו שיעשה בה מלאכה לבסות הוצאות מזונותיה, אין דינו כשואל אלא כש"ח

²⁷ שאם משלם שכר הרי הוא שובר.

²⁸ מבואר בכמה מקומות בגמרא ששאלה היינו שהוזרת בעינה, שאם שאל חפץ על דעת להחזיר חפץ אחר הרי הוא בגדר הלואה או מכירה. במג"א (סימן שז ס"ק טו) משמע שדברי מאכל ולצורך שבת מותר ליקח בשבת בלשון שאלה, אבל שלא לצורך שבת אסור, ובתהלה לדוד (מהדו"ב סימן מו) מפקפק בזה, עיין שם.

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

(שם פסוק יג) וְכִי יִשְׁאַל אִישׁ מֵעַם רֵעֵהוּ וְנִשְׁבַּר אוֹ מֵת בְּעַלְיוֹ אֵין עִמּוֹ שְׁלָם יִשְׁלָם. אַבֵּל לֹא בִּמְתָה מִחֲמַת מְלָאכָה.

לפיכך השואל²⁹ מחבירו בהמה או מטלטלים ונאנסו בידו, כגון שמת או נשבר או נשבה, חייב. ואין צריך לומר שחייב בגניבה ואבידה. אבל כל קלקול שאירע בה מחמת מלאכה ששאלה בשבילה, לא מבעיא אם הוכחשה מחמת מלאכה שהוא פטור, אלא אפילו מתה מחמת מלאכה, פטור.

נמצאת אומר שומר חנם נשבע על הכל, והשואל משלם את הכל חוץ מן המתה בשעת מלאכה כמו שיתבאר, נושא שכר והשוכר משלמין את האבידה ואת הגניבה ונשבעין על האונסין הגדולים כגון שבורה ושבויה ומתה וטריפה, או שאבד הדבר בספינה שטבעה בים או נלקח בלסטים מזויין וכל כיוצא באלו משאר אונסין הגדולים.

ה. אמר לשומר חנם היכן שורי אמר לו מת והוא שנשבר או נשבה או נגנב או אבד ... היכן שורי אמר לו איני יודע מה אתה סח והוא שמת ... משביעך אני ואמר אמן פטור היכן שורי אמר לו אבד משביעך אני ואמר אמן והעדים מעידים אותו שאכלו משלם את הקרן הודה מעצמו משלם קרן וחומש ואשם

כבר התבאר במסכת ב"ק דף קו. ולעיל דף ל. ולב. ולו: שארבעה מיני שבועות הן³⁰: שבועת ביטוי ושבועת שוא ושבועת העדות ושבועת הפקדון.

שבועת הפקדון כיצד כל מי שיש³¹ ממון חבירו בידו כלומר שחייב לחברו ממון כתוצאה מהלוואה, מפקדון, נזק או שגולו או עשקו או מצא לו אבדה ולא החזירה וכיוצא בזה ותבע ממנו ממון שיש לו בידו וכפר בו והכחיש³²,

²⁹ שו"ע ונו"כ שם

³⁰ רמב"ם הלכות שבועות פרק א הלכה א

³¹ רמב"ם שם הלכה ח – יא וכסף משנה שם שו"ת רדב"ז ח"ה סי' קסב ד"ה הפרק הא'

³² ואפילו אם כחש מחמת הבושה ודעתו להחזירו אח"כ עובר משום לאו זה (מהר"ם שיק על המצוות מצוה רכו חי' הגר"י פערלא לספר המצוות לרס"ג סוף ל"ת מה)

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

הרי זה עובר בלא תעשה שנאמר (ויקרא יט פסוק יא) וְלֹא תִכְחַשׁוּ³³ זו אזהרה לכפירת ממון, ואין לוקין על לאו זה. לפי שנתן לתשלומין. וגם מכיון שאין בו מעשה.

ואם נשבע לו על שקר על ממון שכפר בו הרי זה עובר בלאו אחר ועל זה נאמר (שם) וְלֹא תִשְׁקְרוּ אִישׁ בְּעֵמִיתוֹ זו אזהרה לנשבע על כפירת ממון, ושבועה זו היא הנקראת שבועת הפקדון³⁴.

הטוען שנגנב הפקדון מביתו³⁵, ונשבע על זה ואח"כ באו עדים שנשבע לשקר שהיה הפקדון בידו, דינו כגנב וחייב בכפל, ואם טבח או מכר משלם ד' וה', אבל אם לא נשבע קודם שבאו עדים לא³⁶.

ואינו מביא אשם על פי עדים על שבועתו, ואינו מביא חומש שאין החומש משתלם עם הכפל, ואם באו עדים קודם שישבע אינו משלם אלא הקרן בלבד.

שבועה זו נקראת "שבועת הפקדון" על שם שפתח בה הכתוב (יקרא ה פסוק כא) נֶפֶשׁ כִּי תִחַטָּא וּמַעַלָּה מַעַל בֶּה' וְכַחַשׁ בְּעֵמִיתוֹ בְּפִקְדוֹן או בְּתִשּׁוּמָת יָד או בְּגִזְל או עֲשָׂק אֶת עֵמִיתוֹ.

אין הקרבן מכפר על "שבועת הפקדון" אלא אם כן הנשבע השיב תחילה את הממון לבעליו, שנאמר (שם פסוק כג) וְהָשִׁיב אֶת הַגִּזְלָה אֲשֶׁר גָּזַל או אֶת הָעֲשָׂק אֲשֶׁר עָשָׂק או אֶת הַפִּקְדוֹן אֲשֶׁר הִפְקֵד אֹתוֹ.

³³ ונראה שמכחש לעכו"ם אינו עובר בלאו זה שהרי נאמר בעמיתו וכמש"כ בחידושי הריטב"א חולין צד ע"א "וכי כתיב בסיפא דקרא איש בעמיתו דממעט גוי, ההיא אדלא תכחשו ולא תשקרו קאי, ובמקום שאין חילול השם בדבר" וכן הוא ביראים סי' קכד [דפוס ישן – רנה] ד"ה נ"ל לפרש וא"כ אם מכחש בגוי מחמת שרוצה להשתמט ממנו עד שיהיה לו מעות ואין חילול השם כגון שהגוי מסופק בדבר וסומך על דברי הישראל יהיה מותר ואין עובר משום לאו זה

³⁴ אף על פי שהיא כוללת מלוה ועושק וגזל ואבדה כדמפרש בקרא נקראת שבועת הפקדון לפי שהיא מצויה וכוללת יותר ופתח בה קרא. רדב"ז שם

³⁵ רמב"ם הלכות גניבה פרק ד הלכה א

³⁶ מור שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

מלבד תשלום הקרן, על הנשבע להוסיף גם חומש³⁷. אולם, אין הוספת החומש מעכבת את כפרתו, וגם אם הקריב את אשמו קודם שנתן את החומש, עוון השבועה מתכפר לו.

נתן שורו³⁸ לשומר חנם ומת השור, תבעו ואמר לו היכן שורי שהפקדתי אצלך אמר לו לא הפקדת אצלי כלום או שאמר לו הפקדת ונגנב או אבד ונשבע הרי זה פטור משבועת הפקדון, שאילו הודה ואמר הדבר כשהיה לא היה חייב לשלם ממון מפני שהוא שומר חנם, ולהלן יבואר סעזחי"ת שחייב הוא משום שבועת ביטוי שהרי נשבע על שקר.

ו. היכן שורי ... אבד ... והעדים מעידים אותו שאכלו משלם את הקרן ... ואמר לו נגנב משביעך אני .. והעדים מעידים אותו שגנבו משלם תשלומי כפל הודה מעצמו משלם קרן וחומש ואשם

הטוען טענת אבידה³⁹ בפקדון ונשבע ובאו עדים שהיה אצלו פטור מכפל, ואפילו⁴⁰ חזר וטען טענת גנב קודם שבאו עדים ונשבע ואחר כך באו עדים פטור מן הכפל, שכבר נפטר בשבועה הראשונה⁴¹.

ואם לאחר מכן הודה על כך חייב להביא קרבן אשם הנקרא "אשם גזילות", על שבועתו שכופר בממון שיש לחברו בידו, או שבועתו של מי שכופר בתביעת ממון של חברו.

³⁷ חומש מלבד, כלומר: רבע הסכום שכפר בו

³⁸ רמב"ם הלכות שבועות פרק ח הלכה ה

³⁹ רמב"ם שם הלכה ג

⁴⁰ הלכה למשה שם א

⁴¹ מור שנבלשון הרמב"ם שכבר יצא הפקדון מידי הבעלים משבועה ראשונה ועיין לחם משנה שהקשה שהיה לו לרבינו לומר משום דקנה בשבועה ראשונה להתחייב באונסין דהיינו סברת ר' חייא בר אבא בפרק הגזול עצים

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

ז. אמר לאחד בשוק היכן שורי שגנבת הוא אומר לא גנבתי והעדים מעידים אותו שגנבו משלם תשלומי כפל טבח ומכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה

כבר התבאר במסכת ב"ק דף סב: שגנב⁴² שהעידו עליו עדים כשרים שגנב, חייב לשלם שנים לבעל הגניבה כלומר תשלומי כפל, אם גנב דינר משלם שנים, גנב חמור או כסות או גמל משלם שנים בדמיה, נמצא מפסיד כשיעור שבקש לחסר את חבירו. (רמב"ם שם ה"ד).

תשלומי כפל נוהגין בכל⁴³, חוץ משה ושור, שהגונב את השה או את השור וטבח או מכר משלם על השה תשלומי ארבעה ועל השור תשלומי חמשה. אין דנים דיני קנסות בזמן הזה ולכך אין נפקא מיניה לדינא בזה⁴⁴. וי"א שיש נפקא מיניה אם תפס ממנו⁴⁵.

ח. ראה עדים שממשמשין ובאין אמר גנבתי אבל לא טבחתי ולא מכרתי אינו משלם אלא קרן

כבר התבאר במסכת כתובות דף מא. וב"ק דף יד: ודף עה. שהמודה שעשה דבר המחייבו קנס פטור מלשלם⁴⁶, ואין חיוב קנס אלא על פי עדים⁴⁷,

⁴² רמב"ם הלכות גניבה פרק א הלכה ד ו

⁴³ למדים מן הכללות אפילו במקום שנאמר בהם חוץ, דהא איכא עבדים וקרקעות ושטרות והקדשות דאין תשלומי כפל נוהגות בהם, כדלהלן. מעשה רקח שם

⁴⁴ ואפשר דהמחבר פסק כהרמ"ה שכתב המור בשמו שם בסוף סימן שמ"ט שלא מהני תפיסה בקנס אלא בכדי נזק ולא בכפל ד' וה' שהוא יתר מנזק, דתקנתא עבדי ליה רבנן לניזוק ולא עבדי תקנתא להרויח על ממוניה כו', ומשו"ה השמיטין המחבר, ומור"ם ז"ל ס"ל כהרא"ש [ב"ק פ"א סי' כ'] שהמור כתב שם עליו שהרא"ש חלק על דבריו וס"ל דלאו תקנתא היא דמדאורייתא מחייב ליה אלא שאין לנו דיין בבבל שיכפנו ליתן, וכל כה"ג עביר אינש דינא לנפשיה לתפוס בשיעור כפל ד' וה' ואין מוציאין מידו כו', ע"ש, וק"ל. סמ"ע שמה יא

⁴⁵ רמ"א ונו"כ שמה ד

⁴⁶ רמב"ם נז"מ פ"ב ה"ח ונערה פ"ב ה"ב

⁴⁷ עיין תשו' ר' אליעזר (גארדאן) סי' ח שביאר גדרו שהתורה לא נתנה רשות לבית דין לענוש אדם בקנס על פי הודאת עצמו, אף על פי שהדבר אמת. ובחי' ר"ש שקאפ (ירושלים תשע"א) בענייני קנס קונ' ב אות ג, ובעי"ז שם ב"ק סי' יז (כב), ביאר משום שחיוב קנס הוא על גוף האדם ולא על ממונו, ולפיכך אינו נאמן לחייב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

ואפילו הודה חוץ לבית דין שלא בפני בית דין⁴⁸, ואף כשבהודאתו לא חייב את עצמו בממון אחר, ואפילו הודה מחמת יראתו שיבואו עדים, פטור⁴⁹. שנאמר בחיוב כפל של הטוען טענת גנב (שמות כב פסוק ח) **אֲשֶׁר יִרְשִׁיעַן אֱלֹהִים יִשְׁלַם שְׁנָיִם לְרֵעֵהוּ**, ודרשו⁵⁰ ולא המרשיע את עצמו, שעל פי בית דין הוא משלם תשלומי כפל, ואינו משלם תשלומי כפל על פי עצמו, ולמדו מזה אף לשאר קנסות, שמן הסתם הכתוב מדבר בכל ענין.

וי"א שאינו פטור אלא אם חייב עצמו גם בממון אחר כדלהלן, במודה שטבח או מכר.

אין הגנב מתחייב בקנס אלא כשיש עדים שגנב וטבח ומכר, אבל אם הודה מעצמו פטור ואפילו באו עדים לאחר שהודה, אם חייב עצמו בקרן בהודאתו, פטור.

כיצד, הודה⁵¹ בבית דין שגנב, ואחר כך באו עדים שגנב⁵², פטור מן הכפל, שהרי חייב עצמו בקרן קודם שיבואו עדים.

את עצמו, שאדם קרוב אצל עצמו ואין אדם משים עצמו ועי' שו"ת הרשב"א ח"ב סי' רלא, שג' שמעם פטור מוב"ק הוא משום שאין משים עצמו רשע, ועי' ש"ח סי' קנה וריטב"א כתובות עב א. ובזכר יצחק ח"ב סי' מז אות ה, ובעי"ז בלבוש מרדכי ב"ק סי' כו (מג) ובשרידי אש ח"א עמ' רעה ובשיעורי ר"ש רוזובסקי מכות ה א אות רלה, שכיון שכל זמן שלא גמרו בית דין את דינו אינו חייב כלל, אינו "בעל" דין על הבית דין לומר להם לחייבו, ולכן אין לחייבו מדין הודאת בעל דין.

⁴⁸ שלכו"ע אם יבואו אחר כך עדים, אין הודאה זו פוטרתו מהקנס

⁴⁹ משנה למלך גניבה פרק ג הלכה ח ועיי"ש שאריך באפנים שונים בזה.

⁵⁰ ב"ק סד: ועה. ועי' זכר יצחק ח"ב סי' מז אות ה, שאין זו דרשה, אלא פשט הכתוב, שאין ב"ד מחייבים ממון ע"פ הודאתו

⁵¹ רמב"ם הלכות גניבה פרק ג הלכה ט

⁵² דברי הר"י בעל הטורים ז"ל בזה בס' שמ"ח צריכין ביאור דכתב ז"ל דמודה בקנס ואח"כ באו עדים פטור היינו היכא שמחייב עצמו בקרן כגון שהודה שגנב וטבח או מכר ואח"כ באו עדים שגנב וטבח ומכר וכו' דלכאורה קשה דאמאי צריך שיוודה שגנב וטבח או מכר, אם מודה שגנב לבד אף על פי שבאו עדים אחר כך שטבח וכו' פטור דכיון דהודה בגנבה הרי פטור מכפל וכיון דליכא כפל ליכא ג"כ דו"ה דדו"ה אמר רחמנא ולא ג' וד' ולכך רבינו ז"ל לא נקט אלא הודה שגנב ואח"כ באו עדים שגנב פטור מן הכפל וא"צ ללמדנו דאם באו עדים ג"כ שטבח פטור דממילא נשמע ממ"ש אח"כ. ונראה לפרש דברי הר"י בעה"ט דה"ק דהודה שגנב והוא כבר טבח או מכר מקודם גם כן שנמצא שחייב עצמו בקרן אף על פי שבאו עדים אח"כ שגנב וטבח או מכר פטור אף שהוא לא הודה בתחילה בטביחה או מכירה. שוב ראיתי שכ"כ הב"ח ז"ל וכ"כ הרב בעל פרישה ז"ל וסיים ז"ל שהלשון הוא דחוק וכתב ז"ל דלא נחית הר"י בעה"ט אלא ללמד באיזה מקום מודה בקנס פטור ומשום סיפא וכו' נקט נמי ברישא וכו' דפטור כצ"ל יעו"ש. הלכה למשה שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

אבל אם לא הודה או שאמר לא גנבתי שפטר עצמו מן הכל, ובאו עדים שגנב וחזר ואמר בבית דין טבחתי או מכרתי, אם באו עדים⁵³ אחר כך שטבח או מכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה, לפי שפטר עצמו תחילה מכלום⁵⁴ עד שבאו העדים.

וי"א⁵⁵ שדין הנזכר נזהג בכל מודה בקנס, שאם פטר עצמו מכלום ובאו אח"כ עדים חייב, ואינו נפטר אם באו עדים אלא אם חייב עצמו בקרן, ויש חולקים⁵⁶ שאינו אלא בגנב.

דף מט:

ט. אמר לשואל היכן שורי אמר לו מת ... או נגנב משיעך אני ואמר אמן פטור

השאל שורו⁵⁷ לחבירו ותבעו ואמר לו היכן שורי ששאלת ממני והרי השור מת, ואמר לו השואל נגנב או אבד ונשבע על זה הרי זה פטור משבועת הפקדון, שהרי לא פטר עצמו מן התשלומין בכפירתו ומכל מקום חייב הוא לשלם בין מת או נגנב או אבד או נשבה מפני שהוא שואל, ולהלן יבואר חיובו משום שבועת ביטוי.

⁵³ אך אם לא באו פטור מד' וה' למרות שכבר חייב בקרן בלא"ה, ב"ח שמה, והלכה למשה שם
⁵⁴ ופי' רש"י ז"ל דבהודאה דטביחה לא היה מחייב עצמו בכלום שיודע שמודה בקנס פטור הילכך לאו הודאה היא ומשלם אם באו עדים ולא אמרינן מודה בקנס ובאו עדים פטור אלא היכא דאיכא קרן וקנס דאיתחייב ליה ממנא בהודאתו ומתכוין להחזיר ממון עכ"ל ומבוארים הם דברי רבינו ז"ל בפרק ז' דפסק רב המנונא וכן פסקו הר"ף והרא"ש ז"ל

⁵⁵ דעת הרב המגיד והר"י בעה"ט בס' שמ"ח והר"ן ושאר המפרשים דהוא הדין בכל גוונא דפוטרי עצמו מכלום לא אמרינן מודה בקנס פטור אם באו עדים אח"כ זולת היכא דמחייב עצמו בכלום כגון דאמר גנבתי דמחייב עצמו בקרן עפ"י עצמו ופטור מכפל. ועיי' הלכה למשה הלכות נזקי ממון פרק ד הלכה ח

⁵⁶ כתב מהרש"ל ז"ל בסימן כ"ו דלא אמרינן מודה בקנס ואחר באו עדים חייב אלא בכה"ג דרב המנונא דאמר לא גנבתי ואחר באו עדים והודה בטביחה או מכירה ובאו עדים אח"כ חייב אבל בכל שאר קנסות דעלמא מודה בקנס ואח"כ באו עדים פטור בין היכא דמחייב עצמו בקרן בין היכא דלא מחייב עצמו בקרן והביא ראיה מדברי רבינו ז"ל בשבועות והסמ"ג לאוין ר"מ והסוגיא עצמה דשבועות יעו"ש.

⁵⁷ רמב"ם הלכות שבועות פרק ח הלכה ו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

י. היכן שורי אמר לו איני יודע מה אתה סח והוא שמת או נשבר או נשבה או נגנב או נאבד משביעך אני ואמר אמן חייב ... זה הכלל כל הנשבע להקל על עצמו חייב להחמיר על עצמו פטור

זה הכלל⁵⁸ כל שאינו פוטר עצמו מן התשלומין אלא בכפירה זו, ונשבע בין מפי עצמו בין שהשביעו התובע וכפר, הרי זה חייב בשבועת הפקדון אף על פי שלא ענה אמן ולא הוציא שבועה מפיו.

יא. שוכר ... כנושא שכר

כבר התבאר לעיל וב"מ דף צה. שהשוכר, והוא המשלם שכר עבור השימוש בחפץ⁵⁹, או כל שנהנה בעל החפץ מן השואל⁶⁰, חייב גם בשמירת החפץ, אלא שדינו כשומר שכר, ופטור גם כן במתה מחמת מלאכה. אולם השוכר לאחר זמן השכירות, דינו כשומר חנם⁶¹.

יב. וכולן פטורין משבועת שומרין וחייבין משום שבועת ביטוי

מה שהתבאר לעיל שנתן שורו⁶² לשומר חנם ומת השור, תבעו ואמר לו היכן שורי שהפקדתי אצלך אמר לו לא הפקדת אצלי כלום או שאמר לו

⁵⁸ שם הלכה ז

⁵⁹ שו"ע ונו"כ שו"א, שהחייב בפשיעה ובגניבה ואבידה ופטור מאונסין, וכתב הסמ"ע (שם סק"א) דאע"פ שמשלם שכר השימוש, במה שנהנה מן החפץ נעשה ש"ש, אלא שמכיון שאין כל הנאה שלו כשואל, פטור מאונסין. ⁶⁰ בקצה"ח (סימן שמ סק"ה), כתב שאפילו בשכר פחות משה פרומה דינו כשוכר דסוף סוף אין כל הנאה שלו, ובמנחת פתים מפקפק בזה, דאפשר דפחות מש"פ לאו הנאה היא כלל, ועוד שבכל שואל אין כל הנאה שלו ממש, שהרי חייב במזונותיה, אלא דלא בעינן כל הנאה כי אם רוב הנאה, וכמ"ש בגמרא, ובפחות מש"פ אכתי רוב הנאה של שואל, עיין שם, ובמנ"ח מדריך גם מדברי הש"ך שסובר שבפחות מש"פ עדיין שואל הוא, ועדיין צ"ע וכי בעוד חצי פרומה חדל מלהיות רוב. ועי' פרק ט (הערה נט), ועי' שו"ת מהר"י אסאד (ח"ג סימן קצא).

⁶¹ עי' מחנ"א (ה' שומרים סימן כג) שדן בשוכר שידע הבעלים שגמר המלאכה, אם נפטר מחיובי שוכר, או צריך שיאמר לו השוכר גמרת, דומיא דאומן ⁶² רמב"ם הלכות שבועות פרק ח הלכה ה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

הפקדת ונגנב או אבד ונשבע הרי זה פטור זהו רק משבועת הפקדון, שאילו הודה ואמר הדבר כשהיה לא היה חייב לשלם ממון מפני שהוא שומר חנם, אבל חייב הוא משום שבועת ביטוי שהרי נשבע על שקר, וכן כל כיוצא בזה.

וכן השאיל שורו⁶³ לחבירו ותבעו ואמר לו היכן שורי ששאלת ממני והרי השור מת, ואמר לו השואל נגנב או אבד ונשבע על זה הרי זה פטור רק משבועת הפקדון, שהרי לא פטר עצמו מן התשלומין בכפירתו אבל חייב הוא משום שבועת ביטוי שהרי נשבע על שקר וכן כל כיוצא בזה. ומכל מקום חייב הוא לשלם בין מת או נגנב או אבד או נשבה מפני שהוא שואל.

יג. שבועה שזרק פלוני צרור לים שבועה שלא ... חייב

כבר התבאר לעיל דף כה. שאפילו⁶⁴ דבר שאין בו לא הרעה ולא הטבה כלל, כגון שלא אזרוק צרור לים וזרק או יזרוק ולא זרק או זרקתי ולא זרק או לא זרקתי וזרק, ואפילו נשבע על אחרים כגון שיזרוק פלוני צרור לים או שלא יזרוק, כל אלו רבתה התורה בפסוק (ויקרא ה פסוק ד) לְכֹל אֲשֶׁר יִבְטֹא הָאָדָם בְּשִׁבְעָה וְגו' דשבועות ביטוי הן, ואם שיקר בשבועתו חייב קרבן אשם האמור בו.

יד. כל שבועה שהדיינים משביעין אותה ... וחייבין משום

שבועת ביטוי חוץ ... וגניבה ואבידה דנושא שכר

ושבשוכר שהוא חייב שהרי כפרו ממון

תבעו בממון⁶⁵ שאם יודה לו ויאמר כן הדבר לא יהיה חייב לשלם, כגון שתבעו בקנס שאין אדם משלם קנס ע"פ עצמו, וכפר ונשבע, הרי זה פטור משבועת הפקדון וחייב משום שבועת ביטוי.

⁶³ רמב"ם הלכות שבועות פרק ח הלכה ו

⁶⁴ שו"ע ונו"כ קלו א

⁶⁵ רמב"ם הלכות שבועות פרק ז הלכה ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

וכן אם תבעו⁶⁶ בקרקע או בעבד או בשטר וכפר ונשבע פטור משבועת הפקדון וחייב בשבועת ביטוי שהרי נשבע על שקר.

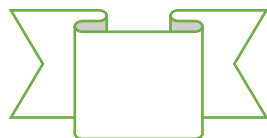
טו. זהירות כללית משבועה

כתבו הפוסקים⁶⁷ שיש להזהר מלישבע לבטלה אפילו באמת, שאמרו ז"ל במדרש⁶⁸ אלף עיירות היו לו לינאי המלך וכולם נחרבו בשביל שהיו נשבעים שבועת אמת, כלומר שהיו נשבעים לעשות וע"פ שהיו מקיימים אותם כולם נחרבו, מפני שהיו יכולים לעשות בלא שבועה⁶⁹.

אולם לעורר עצמו לזהירות לעשות מצוה מותר ליšבע ולקיים דכתיב (תהלים קיט פסוק קו) נִשְׁפָּעֵתִי וְאֶקְיָמָהּ לְשֹׁמֵר מִשְׁפָּטֵי צִדְקָךָ.

הדרן עלך ארבעה שומרינן וסליקא לה מסכת שבועות

הדרן עלך מסכת שבועות והדרן עלך

⁶⁶ רמב"ם הלכות שבועות פרק ז הלכה ג

⁶⁷ שו"ע ונו"ב או"ח קנו

⁶⁸ במ"ר כב, א

⁶⁹ אך אם צריך להשבע הרי זו מצוה כמש"כ ברמב"ם שם פרק יא הלכה א כשם ששבועת שוא ושקר בלא תעשה, כך מצות עשה שישבע מי שנתחייב שבועה בבית דין בשם שנאמר ובשמו תשבע זו מצות עשה, שהשבועה בשמו הגדול והקדוש מדרכי העבודה היא והדור וקדוש גדול הוא להשבע בשמו. ועיין מעשה רקח שם שכאן ביאר לנו שכוונתו לשבועה בבי"ד דוקא שהוא הצורך ההכרחי ואמתי.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת שבועות

סיימתי מסכת שבועות

תודות לאלוקים הרוכב בערבות,

אשר הטיב לי בכל הטובות,

בעזרת מצמיח ישועות

עזרני עד כה להשלים מסכת שבועות.

יהפך מהרה מתוגה ויגון, לששון ושמחות,

וה' ינהלנו על מי מנוחות, להתחיל ולסיים ספרים אחרים
ולחדש דברים נכחות,

אמן

ויהי ה' עמנו אל יעזבנו ואל יטשנו, ויראנו נפלאות מתורתו,
ותחזינה עינינו בבנין מקדש בהדרתו

במהרה בימינו אמן

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

